Η ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤΗΝ Π/ΘΜΙΑ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ
ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ
ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την Κατάθεση Ιστορικού Υλικού

Γενικές Κατευθύνσεις Θεματικών Ομάδων

1. Ιστορίες ανθρώπων

1.1 Ιστορίες προσώπων
1.2 Ιστορίες οικογενειών

2. Ιστορίες τόπων

2.1 Κτηρίων – ιδιωτικών και δημοσίων (κατοικιών, δημαρχείων, κοινοτικών καταστημάτων, νοσοκομείων, πτωχοκομείων, λουτρών, μητροπόλεων κλπ.)
2.2 Μνημείων (εκκλησιών, μοναστηριών, εξωκκλησιών, τεμένων, μετζητιών, τεκκέδων, συναγωγών) σχολείων, ιεροσπουδαστηρίων, εκκλησιαστικών σχολών
2.3 Γεφυρών, υδραγωγείων, κρηνών
2.4 Μαγαζιών, εργαστηρίων, αποθηκών
2.5 Κοιμητηρίων
2.6 Συνοικιών – μαχαλάδων, χωριών
2.7 Ιδιαίτερων γεωγραφικών σημείων, περασμάτων μονοπατιών κλπ.

3. Μουσεία (ιστορικά, λαογραφικά, αρχαιολογικά, εθνολογικά κ.ά.)

4. Λαϊκός πολιτισμός

4.1. Χώρος και άνθρωπος [Οικισμός, όρια, γεφύρια, εκκλησίες και εξωκκλήσια («σταυράτα»), γειτονιές-μαχαλάδες, πλατείες, αγορές και παζάρια, βρύσες, λουτρά, ιδιωτικά και δημόσια κτήρια, νεκροταφεία, υδροδότηση κ.ά., μετακινήσεις πληθυσμών]
4.1.1. Αυτόνομες οικιστικές μονάδες ως χώροι (μύλοι βλ. εδώ και 2. ΙΙ)

4.2. Ο οίκος ως «χτισμένο περιβάλλον» (μορφές, εσωτερικό σπιτιού, κύριοι και βοηθητικοί χώροι, εστία, μαγειρείο, φούρνος, πηγάδι κ.ά, έπιπλα και σκεύη, σπιτόστρωση, τεχνολογία, υγιεινή κ.ά.)

4.3. Οικονομία – Οργάνωση παραγωγικής διαδικασίας και χρήση αγαθών:
4.3.1. γεωργική – αγροτική παραγωγή (καλλιέργειες, σηροτροφία, καπνοπαραγωγή – κατεργασία καπνού, ελαιοκομία, αμπελουργία, βαμβακοκαλλιέργεια, δενδροκομία, κηπουρική, μελισσοκομία, αλιεία κ.ά.)
4.3.2 ποιμενικές - κτηνοτροφικές εργασίες (οικήσεις, εργαλεία, όργανα, σημάδια, βοσκότοποι, προσλήψεις, συνεργασία, άγιοι, τυροκομική κ.ά.)
4.3.3. βιοτεχνικά εργαστήρια - τεχνική, επαγγέλματα, λαϊκή βιοτεχνία: ενδεικτικά κλειδαράς, ράφτης, υποδηματοποιός, σαθρωποιός, σαγματοποιός, πεταλωτής, μαχαιράς, σφαγέας, χρυσοχόος, νεροτριβή, ασβεστάς, καρβουνιάρης, βαρελάς κ.ά.
4.3.4. εμπορικές δραστηριότητες / επιχειρήσεις: δίκτυα, συντεχνίες και ισνάφια

4.3.5. οικοτεχνία (υφαντική, κεντητική, πλεκτική)

4.3.6. πολιτισμός της διατροφής ή τροφές και ποτά: καθημερική/τελετουργική τροφή, χώρος/χρόνος/είδη (παραγωγή, μεταποίηση, αποθήκευση πρώτων υλών, παρασκευή, μέσα και εργαλεία, σκεύη, τεχνολογία κουζίνας, κατανάλωση, συμπεριφορές γύρω από τα παραπάνω, λόγος περί τροφής)

4.4. Κοινωνική συγκρότηση

4.4.1. κοινότητα, διαχείριση περιουσίας, κοινωνικές τάξεις, σχέσεις και εθιμοτυπία, αλληλοβοήθεια και συνεργασία, φιλοξενία

4.4.2. οικογένεια (παλαιά και νέα πρότυπα, προίκες, διανομή ρόλων, συγγενικά δίκτυα, επιγαμίες, κουμπαριές, αδελφοποιΐες)

4.4.3. ευρύτερες ομάδες (Σαρακατσάνοι, πρόσφυγες, ξενιτεμένοι, ετεροδημότες)

4.4.4. διοίκηση (επί οθωμανοκρατίας)

4.4.5. ζητήματα λαϊκού δικαίου (οικογενειακό, κληρονομικό, εμπράγματο, ενοχικό, εμπορικό, ποινικό).

4.5. Λαϊκή λατρεία

4.5.1. Ήθη και έθιμα στον κύκλο του χρόνου

α. Κύκλος ζωής του ανθρώπου [γέννηση, λοχεία, υιοθεσία, βάπτιση, ανατροφή, παιχνίδι, σχολείο και σχολικά έθιμα, παιδική ζωή και παιχνίδια, γάμος, προξενιά, αρραβώνας, τελετές του γάμου, τα κατά την τελευτήν έθιμα (ταφή, μνημόσυνα, πένθη, δοξασίες περί ψυχών και νεκρών και περί Άδη)], τοπικά έθιμα (καρναβάλι, μέρα της Μπάμπως, Γιτί χοτζά κ.ά.)

β. Κύκλος του έτους (έθιμα περιοδικά σύμφωνα με τις τέσσερις εποχές, έθιμα περιστατικά τελούμενα σε ορισμένες περιστάσεις)

4.5.2. θρησκευτική συμπεριφορά – εορτολόγιο (άγιοι, εκκλησίες, εικόνες, αγιάσματα, νηστείες κ.ά., έθιμα εν σχέσει π.χ. πανηγύρια, κουρμπάνια, ενορίες, συσσίτια, προσκυνήματα, λιτανείες, μοναστήρια, ειμικοί εκκλησιαστικοί πλειστηριασμοί κ.ά.)

4.5.3. λαϊκές δοξασίες και δεισιδαιμονίες (μαγεία, βασκανία, στοιχειά και φαντάσματα)

4.6. Λαϊκή τέχνη

ενδυμασία, κεντητική, κοσμήματα, αρχιτεκτονική, ζωγραφική, λαϊκό θέατρο, κινηματογράφος, μουσική, χορός

4.7. Λαϊκή λογοτεχνία

4.7.1. παραμύθια – αφηγήσεις

4.7.2. αινιγματικός και παροιμιακός λόγος

4.7.3. προφορική ιστορία (π.χ. μνήμη έπους 1940, βουλγαρικής κατοχής) – αυτοβιογραφίες.

4.8. Αρχειακή λαογραφία

4.8.1. Τοπικός τύπος

4.8.2. Βιβλιοπαραγωγή (εκδόσεις)

4.8.3. Αρχεία (δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές, οικογενειακά αρχεία, φωτογραφίες, ημερολόγια, απομνημονεύματα, κώδικες εκκλησιών, τεφτέρια δωρητών, δημοτολόγια, κατάστιχα, κώδικες κ.ά.)

4.9. Αστική λαογραφία

(όλα τα παραπάνω, ιδωμένα σε αστικό πλαίσιο και σε συγχρονική διάσταση. Βεβαίως και η καθαρά νέες λαϊκές εκφάνσεις, π.χ.: κινηματογράφος, πολυκατοικία, σύγχρονοι τρόποι διασκέδασης, νέες μορφές θρησκευτικότητας, φολκλοριστικές αναβιώσεις εθίμων, κ.λ.π.